

Pelax

TALKA, DIDAKTIKA ETA KOMUNITATEA

Donostiako eszenan interesa duenak ezagutzen du Unai Pelayo, Pelax. Bakarlari bezala lan bat atera ostean 2015ean Cowboys Orchestrarekin lehen diskoa argitaratu zuen. Orduetik hamaika proiektu eta formatu ondu ditu, udan Telmo Trenor DJarekin lau kantaz osatutako EPa atera du, besteak beste. Joan den urriaren 15ean *Talkak eragiten du didaktika* (Balio Dute) lana aurkeztu du Le Bukowskin (Donostia). Andoni Olaetxea (Goragaleak, Zozo), Iker Vazquez (Blaka, Liher) eta Iñigo Ozaetarekin (Blaka, Nerabe) batera elkarrizketa interesgarria izan dugu, egia esateko moduei buruz Egian.

Xalba Ramirez

@xalbaram

ARGAZKIA: AMAIA OCA

Disko aurkezpena igande batean antolatu izanak beldurra eragiten zien, baina Le Bukowskin jotzea etxean jotzea zen, eta leporaino bete zen hilabeteetako lana entzun nahi zuten zaleekin. Kontzertu indartsuak ematera ohituta daude Pelaxekoak, eta hau ez zen gutxiagorako izan. *Estanpa*-rekin eta *Sua dela badio* kantekin eman zioten hasiera; indarra eta letra sakonekin, Pelaxen esentziarekin, alegia. *Arerio* izan zen hirugarren kanta eta areto osoa jarri zuen dantzari. Erritmo apurtuetan eta sampleetan oinarritua dirudien batera zehatz eta zoroa, zuzenekoetarako ezinbestekoa bihurtuko den kanta dudarik gabe.

Lau musikariak lokatzetan ibilitakoak dira. Azken bi urteetan bakoitzak bere proiektuekin ehundik gora zuzeneko eskaini ditu eta esperientzia hori islatzen jakin dute lan berrian. Andoni Olaetxearen ustez, lehen bi diskoen artean dagoen aldea nabaria da: "Lehen Unairen bakarlari proiektua zen eta guk banda gehitzen genion. Orain Cowboysak desagertu dira eta talde bilakatu gara;

oinarriak bera izaten jarraitzen duen arren, noski".

Talka askoz ilunagoa da Cowboys baino. Rock'n'Rolletik eta blues klasikotik aldendu egiten da momentu askotan, eremu berriagoetara iritsiz baina oinarria galdu gabe. Denak ados daude Olaetxearen gitarrak eman diola disko osoari xarma berezi hori. Talde osoaren heldutasuna nabarmena da, hala ere. Vazquezek eta Ozaetak osatzen duten bikotea beste nonbait ikustea zaila da. Lehenak indarrez markatzen ditu kolpe guztiak, bigarrenak, larrua jotzen dio baxuari zuzenekoetan.

Iñaki Rifaterrak egindako diseinua barne, *Talkak osatzen du didaktika* osotasun bat da. "Titulua ekarri zenuenean ez zitzaidan batere gustatu –aitortu du Vazquezek– baina esaldiari bueltak eman ostean, izugarria iruditzen zait. Asko ikasi dut prozesu honetan izan ditugun kolpe guztiak, eta esaldi honi esker hobeto ulertzen dut garai hau". *Talka* kanta bera, taldekideei idatzi zien Pelayok, "pasa ditugun momentu zail guztiengatik".

Hala ere, Cowboysekin antzekotasunak baditu disko honek. *Habitus* eta *Lotailu*, adibidez, diskoaren arrazoien

sintesiak dira; *Dena delitua*-ren erritmo pisutsua aurreko diskoko *Zeuok*-ekin pareka daiteke eta *Traba*-ren riff dantzagarria lehengo laneko *Turbio*-rekin. *Sua dela badio* eta *Balio dute*-k himno izaera bera dutela esan daiteke. Intro eta outro bera dute bi diskoek ere, biei lotura emanez. "Gure influentzia handiena gara", diote barre artean.

Letrei dagokienez Pelayo bluesman bat da, dudarik ez dago. "Blues-ak zaurien beharrak ditu, eta soberan ditut" dio lehen diskoko kanta batek eta bigarren diskoan zauriak eta haserreak leku guztietatik ageri dira. Ozaetak ere argi ikusten du, "garai batean Euskal Herrian mezu zuzen eta esplizituak izan dira nagusi, eta orain arte egon da joera bat beste mota bateko mezuak garatzen saiatzeko. Baina ostia txarra ezin da makilatu, eta orain berriro ari gara itzultzen amorrutik abestera, barruan zein kanpoan gertatzen diren gauza txarrei abestera".

"Eszenatokira igotzea festa bat da guretzat. Nik beti jotzen dut irribarrez", aitortu du Vazquezek. Bukowskiko eszenatoki ganean ikusi zen Cowboysen ere bazuten izaera anarkikoa. Eneko Sierra eta Jon Agiriano nahi zutenean igotzen ziren saxo eta gitarrarekin laguntzera.

“Cowboysek horrela zen: bi bateria jo-tzaile, hiru gitarra, saxofoia... bakoitzak nahi zuena egiten zuten. Orain esan dai-teke pixka bat lasaitu eta kantekin fide-lagoak izan nahi dugula”. Talde-komu-nitate filosofia horri jarraituz, diskoan aritu dira ere Beñat Antxustegi, Joseba B. Lenoir, Olatz Salvador, Lander Ganzo eta Xabier Viscay lagunak euren alea jartzen.

Lanari bi helburu soilik jarri dizkiote, “egia esatea eta zuzenekoetan defendatzea: hori da Rock’n’Rolla” dio Pelayok. “Ez dugu famatuak izan nahi, baina ezta ahanzturan erori ere. Izan ere, erreko-nozimendua lortzea zaila da Euskal Herrian, ez baduzu interes jakin batzuen arabera jokatzeko, behintzat. Baina gauzak aldatzen ari dira. Beste filosofia batekin hasi da geroz eta jende gehiago programatzen. Hala ere, ez da sinplea, ezin delako eszena bakar bezala ikusi Euskal Herria. Ez da berdina Gipuzkoako *underground*-a, Arabakoa edo Ipar Euskal Herrikoa”.

Himnoak sortzen dituen musikaria da Pelayo. Izan ere, musika bi gauza dira: sentimendua eta komunitatea, eta kante-k zentzua hartzen dute biak batera agertzen direnean –teknika bien arteko zubia baino ez da–. Bukowskira joandako

» **IÑIGO OZAETA:**

“Garai batean Euskal Herrian mezu zuzen eta esplizituak izan dira nagusi, eta orain arte egon da joera bat beste mota bateko mezuak garatzen saiatzeko. Baina ostia txarra ezin da makilatu”

» **UNAI PELAYO:**

“Ez dugu famatuak izan nahi, baina ezta ahanzturan erori nahi ere”

ikusleek zaletasuna baino zerbait gehiago konpartitzen dute; bizitzeko modu bat, auzoa eta hiria ulertzeko manera bat. Pelaxek horri abesten dio, eta hortik. Eta hor elkartu gaitu eta elkartuko gaitu, beste behin. “Abestiek balio dute, gauzak ez diren bezala kontatzeko”. ■

**VITORIA
GASTEIZ**
green capital

Gasteizen
euskarazko hauek
ez galdu

• **Imagine**

Asier Kidam magoa

Magia eta umorea uztartzen duen ikuskizuna
Azaroak 26, 19:00
Salburuko gizarte etxea
5 euro

• **Txotxongiloen itzal-antzerkia**

Zurrunka teatroa; lantegia

Txotxongiloak egin, itzalekin jolastu eta istorioak asmatu
Azaroak 27, 18:00
Aldabe gizarte etxea
Bazk./abon.: 1,5 euro
Ez bazk./no abon.: 2,5 euro

• **Liburutegiko sekretuak**

Ane Gebara, ipuin kontaketa

Azaroak 21, 18:00
Hegoalde gizarte etxea
1 euro

• **Literatura, euskara eta hirurok**

Juan Luis Zabalarekin solasean

Azaroak 15, 19:00
Aldabe gizarte etxea
Sarrera librea

**Oihaneder euskararen
etxea**

Info+: www.oihaneder.eus

• **Short term 12**

Destin Daniel Creton,

2012, AEB Zinema jatorrizko bertsioan euskarazko azpiztituluekin
Azaroak 7, asteartea, 20:00
(Betolaza)

• **Esperantoa, Aitor Arana**

Hitz Adina Mintzo Hizkuntza

gutxituen zikloko hitzaldia
Azaroak 15, asteazkena, 19:00
(Ortuño)

• **Gasteiz DA!. Ahotsenea 10 urte**

Erakusketa

Azaroak 3-azaroak 19
(Jovellanos)

**Maite duzun
hura, euskaraz!**

Ayuntamiento
de Vitoria-Gasteiz
Vitoria-Gasteizko
Udala